PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
LIBRARY

THREE DAY
CIRCULATION

Mājas Draugs

5. GADS JANVĀRIS, 1954 1./45./NR.

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500
All items are subject to recall.

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

VISU SAVU ZŪDĪŠANOS METIET UZ VIŅU
Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums 1.Pētera vēst.5.nod.7.pantam

19364

ARCHIBĪSKAPS PROF. DR. T. GRĪNBERGS

GADA SLIEKSNI PĀRKĀPJOT

ATZISTIET JELE, KA TAS KUNGS BRĪNIŠĶI VADĪJIS TO, KAS VIŅU BĪSTAS; TAS KUNGS MANI PAKLAUSA, KAD ES VIŅU PIESAUCU. PS. 4,4.

MĪĻĀ MĀJAS DRAUGA SAIMĒ! Vesels gads ar saviem priekiem un bēdām ir aizgājis. Mūsu dzīve ir aizskrējusi, kā aizskrej mākonis, stipras vētras dzīts. Kurp? Kur palikuši mūsu prieki, kas saviļņoja sirdi? Viņi izgaisuši. Kur palikuši vārdi, kas reiz mūs dziļi ietekmēja? Viņi izskanējuši aizmirstībā. Kur palikušas mūsu sāpes, kas bija tik smagas, ka domājām - tās nepārcietīsim? Viņas ir aizgājušas nezināmā tālumā. - Mūs biedina iznīcība. Viss, viss zūd un aiziet. Bet vai viss, kas pagājis, tiešām mūs pilnīgi atstājis? Nē.

Viss, ko esam pārdzīvojuši, ir atstājis savas pēdas. Viss aizgājušais mūsu dvēselei kaut ko ir devis vai ņēmis, darījis to bagātāku vai nabadzīgāku. Viss ir neizdzēšami ierakstīts mūsu dvēselē, viss, ko es darīju un ko es atstāju nedarītu. Neizdzēšami. To jūtam it sevišķi tad, kad pieminam savas kļūdas, kad pieminam tos brīžus, kad savu pienākumu nepildījām, kad nedarījām pēc Dieva prāta. Mēs redzam atkal asaras, ko paši raudājām un asaras, ko citiem izspiedām, un tās karsē mūsu dvēseli kā karsēts svins.

Tā gada beigas skubina mūs ieskatīties savā dvēselē un pavadītā dzīvē. Bet vai gada slieksni pārkāpsim ar drūmām domām, pieminēdami, ka neesam tādi bijuši, kādiem mums vajadzēja būt? - Ak nē! Pārkāpsim gada slieksni droši, priecīgi un pilni cerību. Jo mēs zinām, ka Dieva stiprā roka mūs vada. Mēs neatrodamies tumša likteņa rokā, kas neievēro nedz mūsu bēdas, nedz mūsu priekus. Mēs neesam arī aklas nejaušības rotaļlieta. "Nejaušība," teic Lesiņš, "ir Dieva zaimošana." Mēs neesam arī padoti pilnīgi negrozāmiem dabas likumiem. Bet viss, ko pārdzīvojam, ir Dieva vadība. Un šī apziņa mūs stiprina un iepriecē, jo mīļas visspēcīgā Tēva rokas mūs vada.

Bet vai tad tiešām visu vada Dieva roka? Kas dod mums tiesību, tā mēdz jautāt, apgalvot, ka viss, kas notiek, ir Dieva vadība? Vai tad viss lielajā tautu pasaulē un katra cilvēka dzīvē neiet juku jukām? Vai nenotiek dabas katastrofas, briesmīga cīņa uztura dēļ? Vai varam saprast visu postu, kas miljoniem cilvēkus nospiež un moka? Smagi mums nākas ticēt, ka Dievs visu vada.

Tiešām, tā tas ir. Un ja ar savu prātu vien gribētu visu saprast, tad nonāksim strupceļā un daudz ko nesapratīsim. Un taču mēs nešaubāmies, ka viss, kas notiek, ir Dieva vadība. Bet pavisam noteikti mēs zināsim, ka Dievs visu vada, ja būsim Viņu sastapuši un piedzīvojuši Jēzū Kristū. - Vai visa Pestītāja dzīve, Viņa ciešanas, miršana, augšāmcelšanās nav pierādījums, cik brīnišķi Dievs visu vada? Un vai arī mums, kad atskatāmies savā dzīvē, nav jāatzīst, ka Dievs mūs brīnišķi vadījis, ne ik reizes tā, kā mēs to gribējām, taču brīnišķi. Neizprotami, bet brīnišķi. Un ja ticības acīm savu dzīvi aplūkosim, tad arī visīkākajos dzīves notikumos saskatīsim Dieva brīnišķīgu vadību. Ja Dievu bīsimies, uz Viņu ticēsim, tad nešaubīsimies, ka bez Dieva ziņas nekrīt ne mats no mūsu galvas. Lavateram taisnība: "Mūs nemaz labāki nevar vest, kā tiekam vesti." Un ja jau šē atskatīdamies saredzam Dieva vadību, cik daudz labāki to atzīsim mūžībā!

Bet mums jāļaujas sevi vadīties. Tas nav viegli. To spēj tikai tas, kam stipra ticība. Ja pilnīgi savu dzīvi uzticēsim Dievam, tad ik uz soļa saredzēsim Dieva brīnišķo vadību. Tad mazticīgi un ar bažām neprasīsim, kādus smagumus jaunais gads mums varētu nest. Tad sarežģītos jautājumos nezūdīsimies, bet izbrīnījušies prasīsim, kā gan Dievs mani šoreiz izvadīs visiem smagumiem cauri? Un tad mēs arī nebūsim sarūgtināti, kad Dievs mūsu nodomu neizpilda un liek mūsu cerībām sabrukt. Mēs zināsim, ka viss notiek mūsu labā.

Anna Katerfelde, Baltijas rakstniece teic: "Ja nostāsimies Dieva pusē un ļausim Viņam mūsu acis atvērt, tad, vērojot Viņa vadības veseļa sitienus, brīnīdamies atzīsim - tie ved tikai uz vienu mērķi." Un kas ir šis mērķis? Šo jautājumu mums atbild rakstnieks Novalis: "Kurp tu eji? Es eju uz mājām, arvienu uz mājām." Tātad mūsu dzīves mērķis ir nonākt mājās, Debestēva mājās, kur Dievs nožāvē visas asaras, kur visas bēdas izbēdātas. Lai ceļš uz šo mērķi būtu diezin cik stāvs, cik ērkšķains un lai cik daudz mums būtu jācīnas, mēs zinām: ar visu to Dievs mums grib palīdzēt šo mērķi sasniegt.

Uz to es novēlu visiem mīļajiem tautiešiem un tautietēm stipru paļaušanos uz Dieva vadību. Tad, lai jaunais gads nestu tumšas vai gaišas dienas - Dieva vadībā tas būs svētības gads. Ar pateicību par Dieva vadību beigsim veco gadu, un stiprā paļāvībā uz Dieva vadību uzņemsimies jauno gadu, un tas mums visiem būs īsts svētības gads. Uz to lai Dievs mūs svētīdams svētī.

MĀC. OSVALDS GULBIS

KURP EJAM?

Lk. 17, 20-21

SENA pasaka stāsta par burvja kurpēm. Kad tās apautas, tad jāiet, vienalga - kalns vai leja. Un tā mēs ejam - kalnā un lejā, jo burvis Laiks (un ne bez Dieva ziņas) šīs kurpes nolicis pie dzīves sliekšņa katram. Te bite ceļa malas ziedā san, te čirkst zem kājām sniegs, un, paskat, jauna ceļa zīme pavēstī, ka nostaigāta atkal viena jūdze. Mēs tikko spējam izlasīt: viens tūkstots deviņsimti piecdesmit un četri. Mēs steidzamies. Bet kurp ejam?

1. Nu, protams, saka vieni, - tikai uz priekšu: no tumsas pie gaismas, no sliktākā uz labāko, no mazākas - uz lielāku pilnību. Pagātne ir tumša. Pagātnes cilvēks - nožēlojams, neattīstīts alu iemītnieks. Viņa apģērbs - zvēra āda. Viņa ieroči - šķēps un bulta. Viņa māksla - neveikla bērna švīkas alas sienā. Viņa zinātne - vai te par to var vispār runāt? Kad zibens šautras met, viņš dreb kā stipru roku purināta ābele, un vētras brāzienos viņš šķietas sadzirdējis garu balsis... Tālāk, tālāk no šī cilvēka zvēra izskatā. - Ceļa zīmes aizzib. Nostaigāto jūdžu skaits aug. Laika kurpes mūs nes uz priekšu. Asirijas un Babilonijas templus nomaina Ēģiptes piramidas un Grieķijas un Romas amfiteātri. Jā, te jau milzu gabals nostaigāts. Vareni kultūras sārti deg sprakšķēdami. Māksla zied, bet zinātne - vēl tikai pumpurā. Tālāk, tālāk pretim pavasarim! Un drīz vien mēs nonākam viduslaikos. Tūkstošiem ļaužu liek akmeni uz akmens, un vareni katedrāļu torņi raušus raujas uz debesīm. Vai ir jau pavasaris? Nē, diemžēl nē. Lai cik augstu celtos katedrāļu torņi, par viņiem augstāk ceļas viduslaiku šausmu rēgs - Inkvizīcija ar raganu veseri paceltā rokā. Drebinādamies kā kokasu ratos aukstā rudens dienā, mēs steidzamies šo posta vietu atstāt. Kāds aukstums, kāda tumsa! Cik nebrīvs, nevarīgs cilvēks!

Bet nāk jauni laiki. Nāk jauns cilvēks - brīvs, visas važas sarāvis, visus žogus noārdījis, visus logus atrāvis, un tomēr gaisa viņam nav vēl gana. Vairāk gaisa, vairāk gaismas! viņš sauc, un kad viņu nesadzird, viņš atstumj savu kuģi no pieticības malas, jo viņš ir kuģinieks, un dodas augšup juņā. Spirgti vēji, burās iegūlušī, elsdami un pūzdami nes viņa kuģi pār baltu viļņu mugurām, un viņš pats, uz savu biedru pleciem pacelts, bez nožēlas pavicina cepuri uz krasta pusi: Sveiks, vecais krast! Uz neredzēšanos! - Jā, kurp tad mūsu kuģinieks tā steidzas? Uz Dieva valstību, jā gan. Bet tas vairs neizklausas moderni. Ne viņš, ne viņa biedri Dievu neatzīst. Dievs ir pasaka. Bailes radījušas dievus. Reliģija ir opijs. Tā reibina. Bet mūsu kuģiniekiem tāda noreibuma nevajaga. Tie reibst no savas jaunības un sava spēka. Pagātnes krastu viņi ir atstājuši. Viņi dodas pretim nākotnei, gaišai, laimīgai nākotnei - Ziemeļmeitai.

Taču pagātne viņiem nāk līdz. Sensenais kārdinātājs, pie auss pieliecies, viņiem ausī čukst senus vārdus: "Mirt jūs nemirsiet vis, bet... jūsu acis taps atvērtas, un jūs būsit itin kā Dievs..." (1. Mozus gr. 3, 4,5). Cilvēks - dievs! Kādas izredzes! Vajaga tikai uzdrīkstēties, nebīties! Ja Dieva nav, nav jābīstas un nav nevienam arī jāatbild - tu atbildi pats sev. "Pats palīdz, domā, spried un sveŗ..." Un ja vēl visu nevari, reiz varēsi; un ja vēl visu nezini - reiz zināsi... "Uz priekšu, brāļi, naigi, naigi! Mums pieder nākamajie laiki."

Bet tad nāk katastrofa. Pie modernās, jebšu sensenās teikās daudzinātas raganu salas "šis kuģis bojā iet": desmitiem kuģu seklos, piesērējušos ūdeņos, - nolauztiem mastiem, saplēstām burām - vraki, un kuģinieki pārvērsti par - akmeņiem...

Jā, tie torņi, kas likās jau ar roku aizsniedzami, diemžēl, ir atkāpušies, paslēpušies, aizsegušies, jeb - un par to ir grūti domāt, bet kas no šīs raganu salas izglābies, tam jādomā vien ir - jeb tie bij tikai miražs, iedomas? Un ja kāds savu maldīšanos (maldīties ir cilvēcīgi) nav atzinis jau agrāk un nav jautājis jau pirms gadiem desmit vai trīsdesmit -, tad tagad tam ir jājautā: vai bija pareizi, ka toreiz noliedzām Dievu? Vai Dieva valstība var būt bez Dieva? Un vai cilvēkdievs nav tikai māns?

Jā, tādas domas nāk prātā gadiem paejot. Bet jauneklīgais progresa cilvēks tāpēc dūšu vēl nav zaudējis: Ja ar Dievu, tad ar Dievu, viņš domā, bet labākas dienas vēl nāks. Un viņa ticība ir trejāda. Tā skan: Dievs, zinātne un nākotne.

2. Kurp mēs ejam? Nu, protams, uz galu. Nekas labs nav paredzams. Kas savu nelaimi meklē, tas to atradīs. Soda diena tuvojas, - tas taču tagad saredzams pat aklam, saka otri un drūmi krata savas galvas. Tie ir sirmi tēvi un sirmas mātes, kas daudz savā mūžā pieredzējuši un jaunlaiku sasniegumiem nekad lāga nav uzticējušies. Kas ir cilvēks bez Dieva? - Cilvēks-zvērs. Ļaunāks par zvēru. Kas ir ārējie apstākļi, kas ir visi šīs zemes labumi? - Skaistas drēbes, kas, pie miera ejot, jānovelk. Bet vai drēbes nosaka cilvēka vērtību? Vai vīrs jāskatās no cepures? - Nē, sirds ir galvenais, un cilvēks jāvērtē pēc sirds - vai viņa sirdī Dievs jeb - "mantkārība, blēdība, viltība, ienaidība, Dieva zaimošana, lepnība, vieglprātība" (Mk. 7,22) un tā tālāk. Un kas ir cilvēka gudrība? "Vai Dievs nav pārvērtis pasaules gudrību ģeķībā?" (Pāv. 1. vēst. korint. 1,20). Vai tieši pēdējā laika notikumi to nerāda? -

Bet kā paliek ar Dieva jeb debesu valstību? Vai tad mēs tai neejam pretī? Nē, saka šie sirmie ļaudis, mēs nākam, nevis ejam. Mēs nākam no Dieva valstības, mēs uz to neejam. Dieva valstība ir aiz mums. Un ar katru jaunu gadu tā paliek arvien tālāk. Mēs nākam no gaismas, mēs gaismai pretī neejam. Mēs nākam no paradīzes, bet mēs to esam zaudējuši, divreiz zaudējuši. Jūs maldaties, dēli, saka sirmie ļaudis, ja domājat, ka pagātne ir tumša. Nemeklējiet tur mākslu, nemeklējiet tur zinātni, nemeklējiet technikas sasniegumus - meklējiet Dievu, un jūs redzēsiet, ka vismaz divas reizes Dievs ir nokāpis pie cilvēkiem un staigājis ar to roku rokā - Paradīzes dārzā un pirmdraudzē. Dievs pie cilvēkiem, vēl vairāk - Dievs tapis cilvēks. Vārds - tapis miesa (Jāņa ev. 1,14). "Un Vārds bija Dievs" (Jāņa ev. 1,1). Kristū Dieva gaisma atspīdēja cilvēkiem, un, kas to uzņēma, tie kļuva par Dieva

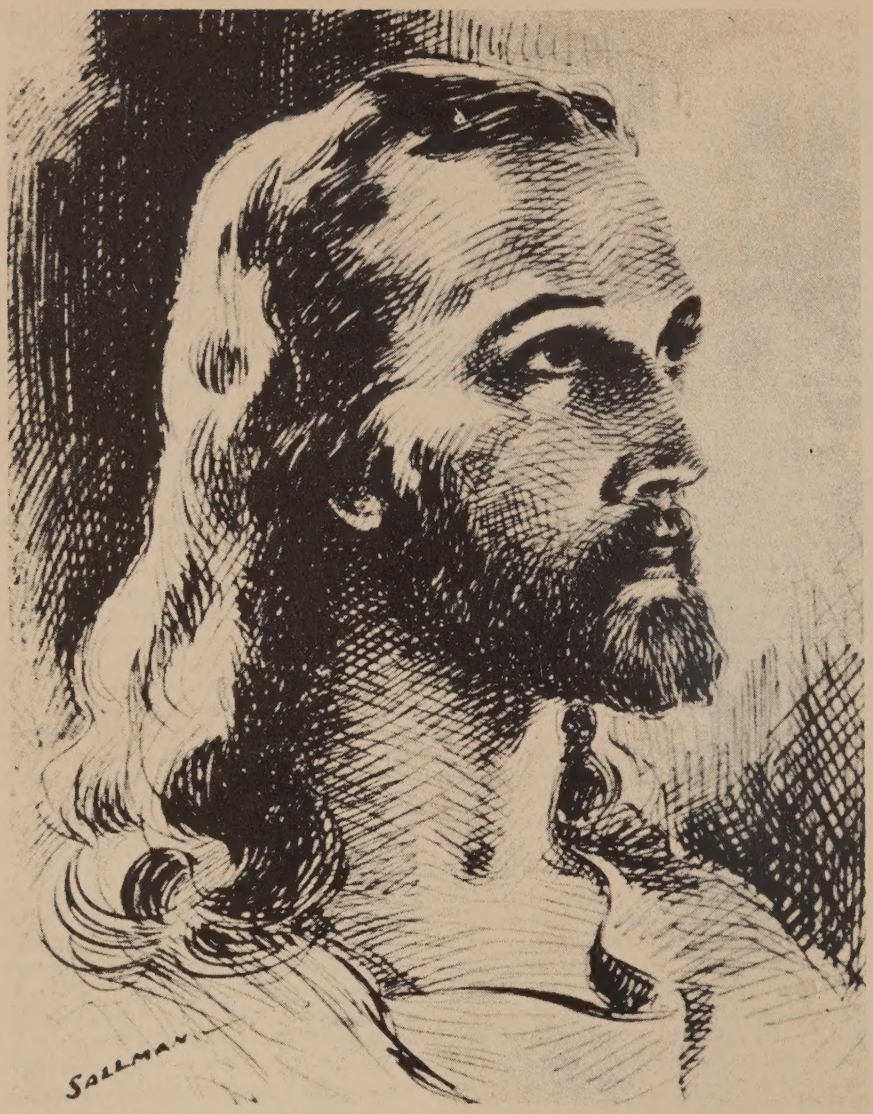

Salmans - Kristus galva

bērniem (Jāņa ev. 1,12). Palūkojieties uz pirmajiem kristiešiem! Paklausieties vēstures liecībās! - Kas par raksturiem! Kāda varonība! Kāda izpalīdzība, sirsnība un saticība - ja vienam kā trūkst, ja vienam kas sūdzams pret otru... Un kāda ticība! Ne velti dažs labs no viņiem sadega kā lāpa. Viņi bija lāpas. -

Tādos laikos mēs gribētu dzīvot. Bet, diemžēl, tie laiki ir pagājuši. Ņav īstuma. Viss viltots. Mēs dzīvojam ačgārnā pasaulē - pasaulē, kur viss sajaukts, otrādi apgriezts. Un ja kādam vēl ir saglabājusies sajēga par to, kas labs un kas ļauns, - modernā propoganda to samulsina. Baltu par melnu - un melnu par baltu pataisīt - jā, tur mūslaiku cilvēks ir meistars. Bet sevi aizliegt, Dievam kalpot - nē. Viņš kalpo Mamonam. - Cilvēks ir izvirtis, glēvs, nožēlojams. Viņš trīc un dreb par savu miesu. Dvēsele - tā viņam bijusi nebijusi. Visu pasauli viņš ieguvis, bet dvēseli pazaudējis. Bet cilvēka dvēsele un Kristus ir viens, tāpat kā Kristus un Tēvs ir viens. Mūslaiku cilvēks ir Dieva dēlu pazemājis par Jāzepa dēlu. Bet kas pazemo, tas arī pats tiks pazemots. - Kur ir pagātnes lielie raksturi? Tādu nav. Cilvēks ir tikai tik liels, cik liels viņa Dievs. Bet mūslaiku cilvēka Dievs ir mazs. Tas ir nožēlojams elka dievs, un viņa vārds ir "es". Un tas ir mazs, lai ar cik lielu burtu to rakstītu. Cilvēks dievina pats sevi. Viņš kalpo pats sev. Viņš ir kā nogriezta puķe: skaistā vāzē izskatās skaisti, bet sakņu viņam nav. Viņš pārtiek pats no sevis. Viņš saēd pats sevi. Viņš neaug un - augļus nenes. - Ģeķi saka: Dievs ir miris. Bet ģeķim ģeķa valoda. Rūgtā patiesība ir tā, ka miris ir cilvēks, un nu "mirušajiem jāaprok savi mirušie" (Lk.ev. 9,60).

Nākotne, jaunais gads, progress? Jā, bez šaubām. Kādi briesmu ieroči vēl tiks izgudroti? Par cik tuvāk tas atkal pievedīs lielajai un neizbēgamajai katastrofai - "kad zvaigznes kritīs no debesīm, un debess stiprumi kustēsies" (Mt. 24, 29), kad "pasaules pamati degdami izjuks, un viss, kas uz viņas darīts, iznīks" (2. Pt. 3,10)? - Pastardienai, ne Paradīzei mēs ejam pretī, jaunam alu laikmetam - nē, "galīgai tumsībai" (Mt. 8, 12).-

3. Bet kur tad nu paliek Dieva valstība zemes virsū? Aiz mums vai priekšā mums? Kurp traukties - atpakaļ, vai - tik uz priekšu? Apaut labi stingri Laika kurpes un traukties uz priekšu, jeb pāraut tās ačgārni (ačgārnā pasaulē!) un joņot atpakaļ? Pasaku varonim tā nieka lieta, mums - neiespējama. Mēs nevaram laiku pagriezt atpakaļ kā pārāk steidzīgu pulksteni, un nez' vai varam arī - "steidzināt". Bet, paldies Dievam, tas arī nav vajadzīgs. Mēs nākam no Dieva un ejam uz Dievu, jo Dievs ir visa sākums un gals. Un ja Viņš būtu gribējis, lai mēs dzīvojam citā laikmetā, Viņš citā laikmetā mums būtu licis dzimt. Dievs ir jāmeklē - tur sirmajām galvām taisnība. Bet ne pagātnē vai nākotnē, - tagadnē, savā laikmetā, sevī. Ne iedomīgs, nākotnē tēmēts optimisms, ne sašutumā tagadnei muguru pagriezis pesimisms mūs ved pie Dieva un Viņa valstības, bet nopietna un sirsnīga pievēršanās Kristum. Jo Kristus ir mūsu taisnība (1. Kor. 1,30), miers (Ef. 2, 14) un prieks (Jāņa ev. 17, 13). - "Visai Dieva pilnībai labpatika iemājot Viņā" (Jol. 1,12). "Dieva valstība nav ēšana un dzeršana, bet taisnība, miers un prieks Svētajā Garā" (Rom. 14, 17). Dieva valstību atrast nozīmē Kristu atrast, un katram laikmetam, katrai paaudzei, katram cilvēkam Viņš jāatrod no jauna. "Un redzi," Viņš saka, "es esmu pie jums ikdienas līdz pasaules galam" (Mt. 28,20).

Ir taisnība: lielu personību mūsu dienās maz. Liela ir masa, ne indivīds. Liela ir partija un organizācija, ne "personība". Masa nosaka visu. Masa piešķir nenozī-

mīgajam nozīmību. Un individs pazūd masā kā jūŗā avota ūdens. Mazs avotiņš - ko gan tu vari? Bet ja tu turies kopā ar jūŗu - tev ir jūŗas spēks. Jā, jūŗa ir milzis, un tomēr avotiņš, ne jūŗa atspirdzina ceļinieku...

Bet nezin, vai mums tikai taisnie vien jāmeklē. Dieva valstība savus vārtus ver visiem, un pazudušajam dēlam varbūt - visplašāk. - Vai mēs neesam pazudušo dēlu paaudze, paaudze, kas no Dieva, no Tēva mājām aizgājusi, ir atceļā uz mājām? Vai daţs labs karstgalvis, kas jaunības neapdomībā Dievu noliedzis, savu maldīšanos jau sen nav klusībā atzinis un rūgti nožēlojis? Tik dūšas pietrūkst skaļi izrunāt. Bet tā jau pazudušajiem dēliem iet. Nekad tie nespēs visu savu sirdi izkratīt, visu savu "atziņu" izstāstīt. Bet Tēvs to arī neprasa. Viņš neskaita jūdzes, cik dēlam vēl līdz Tēva mājām jāmēro. Kaut diezgan sāpināts un diezgan skumdināts, Viņš negaida, līdz dēls būs atkal Tēva māju robežās. Viņš steidzas dēlam pretī...

"Kamēr būs dienas virs zemes, nemitēsies... diena un nakts" (1. Mozus gr. 8,22) - un naktī zvaigznes, un dienā - ēna. Garā aizrauts, Jānis (Jāņa atkl. gr. 1., 2. un 3. nod.) redz septiņus zelta lukturus - septiņas kristīgās ticības zelta laikmeta draudzes. Bet ne visi šie zelta lukturi ir gluži bez vainas. Ne visas sveces gaiši deg. Tas, "kas staigā (šo) septiņu zelta lukturu vidū", slavē gan, bet arī nepārprotami pasaka: tas un tas man ir pret tevi. Taču gaisma spīd. Un gaismu jau īsti tikai tumsā var ieraudzīt. Bet ja nu Kristus saka: "jūs esat pasaules gaišums" (Mt. 5,14), "jūsu gaisma lai spīd" (Mt. 5,16) - vai tad Viņš to saka gaišam, jeb - tumšam laikmetam?

"Sveci iededzinājis, neviens to neliek zem pūra, bet lukturī; tad tā spīd visiem, kas namā" (Mt. 5, 15).

Jūs esat sveces Dieva lukturī. Ja jūs iededzinājusi žēlastība, slavējiet Dievu un - spīdiet! Ja jūs iededzinājusi nožēla un maldu atziņa, slavējiet Dievu un - spīdiet! - Spīdiet savā "namā", spīdiet savā laikmetā! Un ja arī jums būtu tikvien ticības, cik alu laikmeta cilvēkam zinātnes, - ir labāk, ka slikts kristietis rāda ceļu sliktam kristietim, kā akls aklajam.

Kur ir gaisma, tur ir dzīvība. Un tur jau Dieva valstība ir mūsu vidū.

PRĀVESTS E. BERGS

Kristietis un sociālais jautājums

SOCIĀLAIS jautājums ir viens no tiem, kas mūsu laikā lielā mērā nodarbina cilvēci. Uzskati un mērķi šinī jautājumā ir ļoti dažādi, un tie dažkārt izraisa visasākās cīņas. Kamdēļ citiem jācieš trūkums, kamēr citi dzīvo pārpilnībā? Dzīvē allaž redzam šo nevienādību, lai neteiktu asāku vārdu, un ir saprotams, ka nopietni cilvēki še meklē kādu atrisinājumu vai mazākais zināmu izlīdzinājumu. Komūnisti domā, ka visa sociālā iekārta, atzīdama privātīpašumu, stāv uz nepareiziem pamatiem, un tādēļ tā radikāli jāgroza. Bet praktiskā dzīvē komūnisms izvērties par vienkāršu laupīšanu un slepkavošanu un ar to pats sev rok kapu. Arī sociāldemokrātija prasa pamatīgas reformas, bet zināmā mērā atzīst privātīpašumu. Ir citi, kas grib likumdošanas ceļā pēc iespējas izlīdzināt sociālo plaisu, kuŗa šķir bagātus un nabagus. Un ir arī tādi, kas uzskata pastāvošo iekārtu par Dieva radītu, kuŗai pieskarties ir noziegums. Mēs nevaram še iztirzāt kam ir taisnība. To neizšķir reliģija, bet tautsaimniecība. Bet mēs varam gan jautāt, kāda loma piekrīt reliģijai, īpaši kristīgai ticībai, pie šo jautājumu atrisināšanas, jeb - tā tur nemaz nevar līdz runāt.

Vai pati pirmā kristīgā draudze necentās šo problēmu atrisināt, kad par viņu rakstīts: "Viņi pārdeva savus īpašumus un rocību un izdalīja visiem, kā kuŗam vajadzēja" (Ap. d. 2,45), un "neviens neko no savas mantas nesauca par savu, bet viņiem viss bija kopīgs" (Ap. d. 4, 32)? Bet šī mantas kopība attiecās tikai uz kristīgo draudzi, kuŗa toreiz vēl bija samērā maza. Viņu ieveda ne piespiedu kārtā, bet brīvprātīgi. Tas bija iespējams tamdēļ, ka mazajā sabiedrībā bija dzīva mīlestība un sāvstarpēja saprašanās, un, gaidot pasaules galu, laicīgā manta zaudēja savu vērtību. Tas tādēļ arī nebija ražošanas komūnisms, jo jaunu materiālu vērtību ražošanu uzskatīja par nevajadzīgu, bet varētu to apzīmēt par patērēšanas komūnismu. Tiklīdz kristīgā draudze auga, šī iekārta izrādījās par neiespējamu, un otrajā kristīgajā centrā Antioķijā to vairs neieveda. Priekšzīmīga ir un paliek savstarpējā sadarbība un mīlestība pirmajā kristīgajā draudzē, bet principālu sabiedrisku reformu še atrast nevaram.

Kristus pats pieskaras šim jautājumam līdzībā par uzticētiem talantiem (Mat. ev. 25,14-30). Viņš rāda, ka katras mantas, materiālās un garīgās, īpašnieks ir Dievs. Cilvēks ir mantas pārvaldnieks, un viņam ar to jārīkojās pēc īpašnieka, t.i. Dieva, prāta. Viņam ir jādod atbildība par mantas pārvaldīšanu. Un Dievs grib, lai šī manta nes augļus, t.i. cilvēks nedrīkst to iztērēt tikai savām personīgām vajadzībām vai nedarīt itin nekā, aprakt talantus zemē, viņam ar to ir jāstrādā. Jo lielāka manta kādam uzticēta, jo lielākas iespējas viņam dotas, bet uzlikta arī lielāka atbildība. Viņš var izkopt savas garīgās spējas, var uzsākt jaunus darbus, var organizēt un vadīt kopīgus pasākumus, ierīkot labdarības iestādes u.t.t.

Likums var aizliegt, bet nevar pārvarēt un pārliecināt. Tādēļ likumdošanas ceļā vien nevar atrisināt sociālo jautājumu, un maldās tie, kuŗi domā, ka jārada tikai pareizā iekārta, un izbeigsies sociālās cīņas. Morāliski mazvērtīgi cilvēki arī ideālā sociālā iekārtā nedzīvos mierā un savstarpējā uzticībā. Turpretim morāliski augstu stāvoši cilvēki arī samērā nepilnīgā iekārtā lūkos gādāt par sociālo taisnību un labklājību.

Ir labi, ja valstis nopietni un apzinīgi strādā pie sociālās iekārtas izveidošanas, bet aizmirst nedrīkst to, ka galvenais ir cilvēks pats. Un še kristīgai ticībai jādara vissvarīgākais darbs, jāieaudzina cilvēkiem apziņa, ka viņi pārvalda Dieva bagāto mantu, ko Viņš tiem uzticējis. Jo vairāk būs tādu cilvēku, jo lielākā mērā pasaule tuvosies taisnības un labklājības ideālam. Varbūt cilvēce šo ideālu nekad pilnā mērā nesasniegs, bet jo vairāk būs īstu kristiešu, Dieva dotās mantas pārvaldnieku, jo tuvāk cilvēce nāks Dieva spraustajam ideālam. Tādēļ kristīgā ticība šī jautājuma atrisināšanā spēlē izšķirēju lomu. Arvienu vairāk kristieši mācās to saprast, bet tas jāatzīst arī tiem, kuŗi kristīgai ticībai stāv tālu.

PROF. DR. K. KUNDZIŅŠ

KRISTUS - DZIEDINĀTĀJS

(Nodaļa no grāmatas "Mūsu ticība")

JAUNAJĀ derībā lietotais vārds jēdziena "pestītājs", "glābējs" apzīmēšanai ir "sotēr". Grieķu literātūrā tā sauca vīrus, kas citus bija izglābuši, kad tie atradās dzīvības briesmās, it sevišķi arī slavenus ārstus, kas slimos bija izglābuši no nāves vai remdinājuši to ciešanas.

Kad uzmanīgi lasām evaņģeliju, tad nebrīnāmies, ka šis kļuva par vienu no vispopulārākiem Jēzus apzīmējumiem. Gandrīz no pirmās evaņģeliju lappuses redzam lielo Mācītāju visādu neveselu, dažādu kaišu nomāktu cilvēku ielenktu. Jau viņa klātiene, viņa personība atstāj uz nelaimīgajiem nomierinošu iespaidu. Viens otrs ir laimīgs, kad viņam izdodas uztvert no viņa kādu skatienu, pieskarties viņa rokai vai drēbju vīlei vai saņemt no viņa kādu iepriecas vārdu. Un tiešām - viss tas nepaliek bez sekām. Evaņģelists Lūka ļoti rakstu rīgā veidā to izteicis vārdos: "Spēks izgāja no viņa un viņš visus darīja veselus." (Lūk.6,19). Arī pats Jēzus visu savu darbību ietvēris dziednieka - ārsta simbolā: "Veseliem ārsta nevajaga, bet slimiem" (Mark. 2,17), apzīmēdams par slimiem nevien somātiski (fiziski) slimos, bet arī psichiski neveselos un, it sevišķi, morāliski nestipros, savas dvēseles gaišos spēkus zaudējušos.

Kad raugāmies tagadnē, it sevišķi tik smagi cietušajā Eiropas cilvēkā, tad nevaram izvairīties no iespaida, ka arī pie viņa parādījušās tās pašas vai līdzīgas slimību zīmes, kādas redzam Jēzus laikā. Zināmu izbrīnu izraisa apstāklis, ka, neraugoties uz tik varenu medicīniskās zinātnes progresu, kādas neapšaubāmi konstatējams pēdējos gadusimteņos, jau somātiskās slimības vien prasa nesamērīgi lielu upuru skaitu, un brīžiem var izlikties, ka tās līdzinās teiksmainai deviņgalvainai hidrai, kurai, vienu galvu nocērtot, tās vietā izaug divas jaunas. Bet vēl daudz vairāk duras acīs lielā psichisko kaišu izplatība. Bezgalīgi liels liekas to skaits, kas slimo ar baiļu kompleksiem, kā vajāšanas māniju un līdzīgiem. Neraugoties uz lielajiem civilizācijas sasniegumiem, kas tik jūtami mazina darba grūtības (piem. lielās ērtības mājsaimniecībā, ēdienu gatavošanā un t.t.) neapmierinātība, smagas grūtsirdības gadījumi vai apatiska vienaldzība redzama ik uz soļa. Ir citi, kas moka sevi ar pastāvīgiem pārmetumiem par savu kādreizēju nepareizu rīcību, kas nu vairs nav grozāma. Tūkstošus nomāc vientulības lasts: nevarēdami to ilgāk panest, tie, lai izbēgtu paši no sevis, mēģina glābties pūlī vai arī metas izpriecu virpulī. Bet viss velti! Visur viņus pavada tukšuma izjūta un acu priekšā aizvien tas pats rēgs - lielais NEKAS. Sevišķi daudz ir tādu - un te mēs laikam pieskaramies slimības galvenajai saknei - kas visu savu domu, ieceru, tieksmju centrā likuši savu pašu "es" un par katru cenu grib piespiest visu apkārtni nodarboties ar to, ar viņu slimībām, viņiem nodarītām pārestībām, ar citu cilvēku "augstākā mērā netaisnajiem" spriedumiem par viņiem un t.t. Visiem katrā ziņā jāatzīst viņu ciešanas par vislielākām, viņu liktenis par vissmagāko. Šo spilgti egocentrisko tipu vidū ir daži, kas tik ļoti pārliecināti par savu pārākumu pār citiem mirstīgiem, ka par ienaidnieku uzskata katru, kas nepievienojas viņu dievinātāju pulkam.

Šis fons nu ir taisni tas, uz kuŗa lielā Dziedinātāja spēks var parādīties visā savā lielumā. Tā tas bija toreiz, viņa zemes dzīves laikā. Kad Jēzus pirmo reizi uzstājās Kapernaumas sinagogā un ļaudis, elpu aizturējuši, klausījās viņa runā, klusumu pēkšņi skaļiem saucieniem pārtrauca kāds nelaimīgais, kas acīm redzot slimoja ar vajāšanas māniju. Jēzus, uz brīdi savu runu pārtraukdams, pievērsās slimajam: viņš teica tam kādus nomierinošus vārdus, varbūt arī uzlika savu roku viņa galvai. Sekas bija pārsteidzošas. Pēc pāris momentiem slimīgo iedomu apsēstais jau nomierinājās un, kļuvis pilnīgi rāms, kā paklausīgs bērns jau sēdēja pie sava labdara kājām. Klātesošo starpā uztraukums: "Kas tas? pat ļauni gari viņam klausa?" Un ziņa par notikušo uguns ātrumā izplatās pa visu pilsētu un tās apkārtni (Mark. 1,21-27). Par kādu bīstamiem kompleksiem saslimušu sievieti, kuŗas psichiskais un morālais līdzsvars bijis pagalam satricināts, Lūkas evaņģelijs stāsta, ka no tās, kad tā nākusi Jēzus ietekmē, "izgājuši septiņi ļauni gari" (Lūk. 8,2). Mēs nebrīnāmies dzirdot, ka viņa dziednieka slava bija kļuvusi tik liela, ka kāds Romas garnizona virsnieks, kuŗa kalps bija saslimis, lūdzās: "Kungs, saki tikai vienu vārdu, tad mans kalps kļūs vesels." (Mat. 8,8).

Bet blakus tiešām slimībām stāv bailes. Antīkais cilvēks sevi iedomājas no visām pusēm ļaunu varu ielenkts, tāpēc bailes bija vispārēja parādība, kas bija dziļi noslāņojusies cilvēku dvēselē. Pat pie mācekļiem vēltās sastopam, lai gan viņi ne reizi vien no sava mācītāja bija dzirdējuši, ka bērns var būt drošs un miera pilns pie sava Debestēva stiprās rokas. Bet ko nespēj vārdi un pamācības, to panāk Jēzus personas brīnišķā ietekme. Uz jūŗas plosās vētra. Ūdens jau smeļas laivā. Mācekļi baiļu pārņemti: "Kungs, palīdzi, mēs grimstam!" Un brīnišķā kārtā - norimst vētra ārā un vētra mācekļu krūtīs. "Un viss kļuva gluži kluss" (Mat. 8,23-24).

Izsekojot vēlāko gadusimteņu vēsturei, redzam, ka Kristus dziedinātāji un mierinātāji spēki nav izbeigušies ar Jēzus zemes dzīvi. Fakti, kas paviršam skatam bieži paliek apslēpti, veidojas par leģendām, un pēdējās, ja arī ne katrreiz sīkumos atbilst ārēji konstatējamai norisei, nereti labāk nekā kāds sauss protokols to spētu darīt, atsedz dziļāko būtību. Tādas ir leģendas par Pontiju Pilātu, kas neesot varējis rast miera savā atpūtas vietā uz Adrijas krasta, kamēr reiz guvis piedošanu no tā, kuru bija netaisni notiesājis. Pazīstamas ir arī leģendas par "mūžīgo žīdu" Ahasveru, par svētās Veronikas sviedrautu un daudz citas.

Kad Jēzus atradies ceļā uz Golgatu un nespēkā saļimis zem sava krusta - tā leģenda stāsta - viņš uz brīdi gribējis atpūsties uz ceļa malā esošas mājas sliekšņa, bet mājas īpašnieks, fanātiskais Ahasvers, rupjiem vārdiem viņu no turienes padzinis. Vēlāk viņš nesaprotamas ziņkāres dzīts, kļūst par Jēzus krusta nāves acu liecinieku.

No tā brīža viņu māc nemiers, no kuŗa vairs nav glābiņa. Viņš bēg no ēnas, kas viņu vajā, dodas uz svešām zemēm, kļūst vecāks un vecāks. Velti! Drausmīgais nemiers viņu neatstāj. Neko viņš vairs nevēlas tik ļoti, ka lai tikai varētu nomirt. Viņš metas kaujas ugunīs - ienaidnieku bultas neķer viņu. Viņš dodas vislielākās briesmās jūŗā, metas vilņos, lai noslīktu - jūŗa viņu nepieņem. Pat Vezuvija krāters, kuŗā viņš ielec, izverd viņu atpakaļ. Tā paiet gadu desmiti un simti - Ahasvers aizvien vēl, nemiera trenkts, klīst pa pasauli. Te reiz, briesmīgam negaisam trakojot, kas sajauc debesi ar zemi, viņš piesauc Kristu. Otrā dienā viņu atrod mirušu lielceļa malā ar miera smaidu uz lūpām.

Arī nostāsts par svēto Veroniku saistās ar Jēzus pēdējiem mūža brīžiem. Veronika ir Romas imperātora Tibērija (viņa laikā norisinājās Jēzus atklātā darbība) aukle. Ļauna slimība piemeklējusi ķeizaru. Tās ietekmē viņa tā jau drūmais temperaments kļuvis vēl ļaunāks. Nevienu viņš vairs necieš savā tuvumā, nevienam vairs neuzticas, izņemot veco aukli. Velti Romas slavenākie ārsti izmēģinājuši savu mākslu, - slimība neatkāpjas. Te Veronika dzird stāstam par brīnumārstu, kas darbojoties tālajā Palestīnā un visiem, kas viņam tuvojas ar uzticību, palīdzot. Viņa nolemj doties tālajā ceļā. Nebēdādama par ceļa grūtībām viņa beidzot arī sasniedz Palestīnas galvas pilsētu Jeruzalemi. Bet pilsētā pašreiz valda savāds uztraukums. Ļaudis bariem plūst ārā pa pilsētas ziemeļvārtiem. Veronika seko ļaužu straumei. Tās mērķis - uzkalniņš pilsētas vārtu tuvumā, kuŗā redzami trīs moku stabi - krusti, un pie visiem trim jau pakārti nelaimīgie uz nāvi notiesātie. Veronika paliek stāvam vidējā krusta priekšā. Viņai stāsta, ka pakārtais esot neviens cits kā nacarietis Jēzus, lielais cietēju palīgs un ārsts. Mirstošā Pestītāja skats, nāves sviedri, kas apklāj viņa pieri, līdz pašiem sirdsdziļumiem aizkustina Veroniku. Viņa ar sāpēm jūt, ka nākusi par vēlu, lai izlūgtos viņa palīdzību. Bet bezgalīgā iežēlā viņa paņem savu balto autu un no mirstošā sāpju vīra pieres noslauka lielas sviedru lāses... Nedaudz stundas vēlāk, kad "viss piepildīts", viņa ar skumju sirdi dodas atceļā uz Italiju. Sasniegusi Romu, kur ar nepacietību uz viņas atgriešanos gaida slimnieks, viņa tam stāsta par notikušo un viņa priekšā izklāj autu, kas skāris mirēja pieri. Bet kas tas? Uz baltās drānas skaidri iezīmējas ērkšķiem vainagots Pestītāja sejas attēls. Un imperātors, kas tam

Rembrants - Kristus dziedina slimos (fragments)

pretīm izstiepj savas lūdzēja rokas, jūt, ka slimība viņu atstāj. Viņš ir dziedināts!

Šie un šiem līdzīgi nostāsti nekad nebūtu izcēlušies, ja viss kristīgās ticības uzvaras gājiens nebūtu apzīmēts neskaitāmajiem gadījumiem, kad ticība lielajam Sāpju Dziedinātājam atdevusi veselību tiem, kas uz viņu vērsuši savus skatus. "Ar viņa brūcēm mēs esam dziedināti".

Bet vai tikai toreiz - tā mēs nevilšus jautājam? Nebūt nē. Dažs labs ticīgas dvēseles stāsts arī vēl mūsu dienās apliecina to pašu. Sirmā māmuļa uz savas slimības gultas, mirstošs karavīrs kaujas laukā, raidīdams uz viņu savu lūgšanu, izjūt viņa klātienes veldzējošo spēku. Vēl nesen kāda slima māte, kuŗas kaite bija ne tikai fiziskas, bet arī psichiskas dabas, man stāstīja, ka viņa rīta krēslā redzējusi Labā Drauga apskaidroto seju noliecamies pār viņu. Otrā dienā izrādījās, ka bija iestājusies krize, un viņa atdota atpakaļ dzīvei - ģimenei, mazgadīgo bērnu pulciņam.

No latviešu rakstniekiem mināms Jānis Poruks, kas savās krēslainās dienās, kā to pats atstātījis, redzējis savu bērnu dienu Labo Draugu nākam un viņu pie rokas ņemam, lai to vestu mājās, kur viss atkal kļūst tīrs un labs. Bet no pasaules literātūras mināms Hardenbergs-Novaliss, kas tik skaisti apdziedājis Lielā Miera Nesēja klātienes dziedinātāju spēku: Kad es vien pie Viņa, kad Viņš vien ir mans, Kad sirds to vien tic un zina, Ka Viņš ir tas labais gans, Tad krusts nav par grūtu, Mieru vien un prieku sirdī jūtu.

Un mēs? Varbūt arī viens otrs mūsu starpā zin ko stāstīt par miera balzāmu, ko viņš lej slimā sirdī. Varbūt nav tālu dienas, kad arī modernā, ar tik daudz kaitēm saslimušā cilvēce, no jauna atkal ticībā pievērsīsies Viņam un no jauna apstiprināsies tie paši evaņģelija vārdi: spēks izgāja no Viņa un Viņš visus darīja veselus.

PROF. DR. EDM. ŠMITS

KRISTIEŠA NOSTĀJA PRET MARKSISTISKO KOMŪNISMU

MŪSU nostājai pret komūnismu bieži trūkst skaidrības un noteiktības. No vienas puses mēs to nīstam gluži tāpat kā visi citi. Tīri nevilšus mēs mēdzam ticēt arī kaut kādam "kaŗa dievam", kas ātri atbrīvos mūsu dzimteni un ļaus katram atgriezties taisni savā vēcā mīļajā draudzē. No otras puses mēs kautrējamies izdomāt un runāt par mūsu garīgo cīņu pret komūnismu un par mūsu cietēju dzimteni. Varbūt tāpēc, ka tie pretkomūnistiskās cīņas paņēmieni, ko piekopj laikrakstos vai politiskās runās, mums liekas pārāk sēkli, lēti un pasaulīgi. Varbūt mēs sakām sev, ka kristietim, ka Kristus kareivim neklājas pīties ar laicīgajām "dzīves darīšanām, lai viņš varētu patikt tam, kas pulcinājis kaŗaspēku" (2. Tim. 2,4).

Vispirms jautāsim sev, kamdēļ mēs nīstam komūnismu? Viena atbilde būs: komūnisms nolaupīja visus mana darba augļus, ko es sūri, gŗūti strādādams savācu. Otra atbilde - tas dzelžainām kājām sabradāja manu mīļo dzimteni, to plosa un pazemo tik dziļi kā vēl nekad visā tās vēsturē. Trešā atbilde - tas nogalināja, nomocīja manu tēvu, māti, brāli, bērnu. Šīs atbildes mums visiem saprotamas un par tām mēs runājam. Bet ir viens jautājums, kur protestantu oficiālā teoloģija ilgu laiku klusēja un, liekas, vēl tagad apstājas un stostas, sākdama bikli runāt. Šis jautājums ir: kas ir marksistiskais komūnisms attiecībā pret Kristu? Draugs vai nesamierināms un nežēlīgs naidnieks? Vai jauns spēcīgs Dieva valstības cēlējs, vai tāds pretinieks, "kas saceļas pret visu, kas saucas Dievs vai svētums un pat ieņem vietu Dieva templī, pats sevi celdams par Dievu" (2. Tesal. 2,4)?

Atrast atbildi uz šo jautājumu mums nenāksies gŗūti, jo mēs pietiekami ilgi pazīstam komūnismu ir teorijā, ir praksē. Atliek tikai atcerēties un pārdomāt, kas ir marksistiskais komūnisms?

1. Pirmā parastā atbilde - tas ir o i k o n o m i s k a k u s t ī b a. Kārlis Markss deva zināmu tautsaimniecisku t e o r i j u kā arī zināmu sociālās iekārtas ideālu nākotnei. Markss konstatēja, ka tagadējā kapitālistiskā (t.i. brīvsaimniecības) iekārta satur sevī krizes dīgļus un neatvairāmi ved uz katastrofu. Kapitālists (kapitāla, t.i. naudas vai ražošanas līdzekļa īpašnieks) ir ieinteresēts saraust, koncentrēt arvienu lielāku daudzumu kapitāla. Tas rada drudžainu tempu darbā, ražojumu pārprodukciju. Rodas neizbēgami sadambējumi pasaules saimniecībā, bezdarbs, algu ieņēmumu krišanās, tad nāk kaŗi un revolūcijas. Kapitāls dzen saimniecību uz priekšu, bet arī rada katastrofas, ceļ un posta, satracina un iznīcina. Marksa teorijai tik tālu ir nenoliedzami daudz taisnības. Tik tālu tā arī apbrīnojami labi saskan ar Jaunās derības ieskatiem par bagātības briesmām un mantrausības lāstu. Tāpat ievērību pelna Marksa apraksti par kapitāla nežēlību, par strādnieku bēdīgo stāvokli Anglijā un citās zemēs. Šos faktus viņš nebija pats sagudrojis, bet ņēmis no objektīvu vēsturnieku un citu k r i s t ī g u cilvēku aprakstiem. Oficiālai baznīcai tas nenāk par godu, ka tā daudz vietās bija tik nevērīga pret lielu ļaužu masu ciešanām. Mēs tagad labāk saprotam šo sociālo netaisnību ir šinī zemē, ir Eiropā, ir mazajā Latvijā. Visa pasaule gaida kādu jaunu saimniecisku atrisinājumu. UNESCO lauks aimniecības un pārtikas nozare ir statistiski pierādījusi, ka zemes lode var ļoti pilnīgi uzturēt daudz lielāku cilvēku skaitu nekā tagad, bet tagad vairāk kā divas trešdaļas zemes iedzīvotāju vēl ir pusbadā, vai pilnīgā badā. Pie tam galvenā vaina te ir bijusi baltās rases mantkāre. Mēs kristieši nedrīkstam būt nevērīgi pret kapitālisma postu un nedrīkstam viegli paiet garām Bībeles ieskatiem šajā jautājumā. Mēs, protams, nevaram pieņemt Marksa apgalvojumu, ka visa kultūra un pat reliģija ir tikai saimniecisku apstākļu radīta. Tomēr mums jāatzīst, ka saimnieciskie apstākļi ietekmē to stipri, pat pārāk stipri. Cilvēks ir nevien bijis atkarīgs no matērijas (kas ir dabīgi), bet viņš ir tai taisni vergojis. Tamdēļ atsacīšanās no privātīpašuma pati par sevi ir vērtība. Tā ir sava veida ziedošanās vispārībai. Šo lietu mēs pie marksistiem tiešām varam cienīt (protams, cik tālu tā ir īsta, neliekuļota). Kā i d e ā l s - marksisms ir doma par kādu taisnīgāku pasaules iekārtu, kur ņems "no katra pēc viņa spējām" un dos "katram pēc viņa vajadzībām" (nepiemirsīsim, ka šis ir jau Marksa princips - Ļeņins un Staļins ir to tikai atkārtojuši). Šis ideāls citiem liekas tik jauks kā pasaciņa, citiem tikpat nereāls kā pasaciņa, bet citiem - vēl netaisnāks par visrūgtāko īstenību. (Kā gan lai cilvēks, kas arvien savās prasībās ir nepiepildāms, reiz varētu iegūt it visu, ko vien vēlas?) Šis ideāls atduras arī uz vienu tīri teorētisku gŗūtību: Pieņemot, ka cilvēce būtu nonākusi pie tādas iekārtas, kur būtu iespējams visas mantas sadalīt "pēc vajadzības", kas gan būs tik gudrs, lai pilnīgi pareizi noteiktu, kas katram ir vajadzīgs, un kas būs tik taisnīgs, lai visu taisni tā iedotu? Tagadējos laikos cilvēks kaut ko sameklē pats sev, un vai tas ir daudz, vai maz, tas ir viņa paša dabūts, tā nav vis žēlastības dāvana no otra cilvēka un to nevar vis gluži vienkārši atņemt. Privātīpašums cilvēkam ir kāds mazs pašaizsardzības līdzeklis, lai nodrošinātu kādu mazumiņu neatkarības no tiem, kas lielāki un stiprāki par viņu. Ja to atņem, ja atkrīt arī algas un nopelna princips, tad cilvēkam neatkarība no valsts priekšniekiem un visām varām ir galīgi zaudēta. Visu, ko viņš dabū, viņš var dabūt tikai "no kungu žēlastības". Bet ja šie kungi savā varas pārmērībā paliek pārāk bargi? "Tie, ko par tautu valdniekiem tur, tie tās apspiež, un viņu lielie kungi tām dara pāri" (Marka 10,42). Ja nu šiem lieliem kungiem ir paredzēta vara par miesu un dvēseli, ja tā domāta pat vēl lielāka nekā vergu kungiem senā Romā, tad, protams, arī apspiešana, varmācība un netaisnība var izvērsties neierobežota, ja vien šie lielie kungi nav pazemīgi Kristus mācekļi, kuŗiem aizliegts darīt otram pāri, bet pavēlēts kalpot mīlestībā (Mk. 10, 43-45).

2. Kā p o l ī t i s k s virziens - marksistiskais komūnisms ir raksturojams ar diviem principiem: a) p r o l e t a r i ā t a d i k t a t ū r a un b) p a s a u l e s v a r a. Izejot no K. Marksa tautsaimniecības pamatiem, tīri loģiski būtu sagaidīt saimnieciskās iekārtas maiņu un varas pāreju proletarāta rokās dabīskās attīstības un demokrātiskās likumdo-

šanas ceļā. Tā domāja Eiropas sociāldemokrati un Krievijas "mazinieki". Tā tomēr nav pareiza Marksa iztulkošana. Ļeņins darbā "Valsts un sociālisms" (sarakstīts 1917.g. - pirms atgriešanās Krievijā) spīdoši atspēkoja sociāldemokrata K. Kautska iztulkojumu. Viņš pierādīja, kāpēc Markss ir domājis, ka visa vecā iekārta, arī demokratiskā, ir jāsagruaj ar revolucionāru sacelšanos, pēc tam "strādnieku avangarda partijai" (t.i. komūnistiem) jānodibina īpaša proletariāta diktatūra, lai ar organizētu teroru iznīcinātu pretinieku. Pārlasījis Ļeņina pieminētos Marksa un Engelsa darbus, arī personīgi nācu pie slēdziena, ka Ļeņina interpretācija, diemžēl, ir pareiza. Markss savos izteicienos ir uzmanīgs un veikls, viņš cenšas savas īstās domas nevainīgi nomaskot, tomēr tās ir saskatāmas.

Pirmais posms šinī terrorā, pēc Ļeņina domām, (jau pirms Oktobŗa revolūcijas!) ir - vienkārša nošaušana. Otrais posms - īpašu izmeklēšanas un uzraudzības orgānu izveidošana, kas lai sistēmatiski turpinātu revolucionāro varmācību (krieviski "nasilie"). Tātad Staļins nekādā gadījumā nav revolucionārās varmācības tēvs, kā to dažs labs ir rakstos, ir runās grib iestāstīt. Viņš te ir tikai "skolotājs" un tajā pašā laikā arī čakls un uzticīgs Marksa un Ļeņina skolnieks. Formāli, vārdos viņš atkarājies no "proletariāta diktatūras", darbos tomēr konsekventi gājis tālāk savu skolotāju iezīmēto sarkanā terrora ceļu. Agrāk man likās, ka Ļeņina terrors ir bijis vai nu nejaušs, apstākļu spiests, vai arī impulsīvs un neaprēķināms - tikpat kā asinskāra zvēra pēkšņa izlaušanās no sprosta. Daudzmaz pāršķirstījis Ļeņina darbus, ieraudzīju, ka te tomēr ir stingra un plānveidīga rīcība, ko Staļins vēl drausmīgāk sistēmatizējis. Vispār, man liekas, ka starp Ļeņinu un Staļinu nav nekādas starpības, ne principos, ne metodē. Šķietamā starpība ir tikai atsevišķu paņēmienu maiņā, metodi izlietojot praksē (application, Anwendung), atkarībā no dažādas situācijas. Staļins, šķietamā nesaskaņā ar saviem skolotājiem, ir izcēlis ir ģimeni, ir krievu tautu (Marksa un Engelsa komūnistu manifests ģimeni un tautu noliedz). Mēs viegli saprotam, kāpēc viņš tā darīja - viņam vajadzēja stipras impērijas un stipras armijas, un to viņš tādā veidā arī panāca. Kādi viņa galīgie ieskati šinī jautājumā, mēs, patiesību sakot, nezinām. Varbūt, tie tomēr saskan ar skolotājiem. Mēs saprotam, kāpēc Marksam rūpēja tautu un ģimeni izārdīt vai vājināt: viņš gribēja kaldināt jaunas internacionālas partijas važas, kam bija jābūt stiprākām par visām citām saitēm pasaulē. Bija arī jāizveido pārgalvīgais revolucionārs, kam neviena dēka nebija neiespējama, un neviena postīšana nerunāja pretīm sirdsapziņai. Cilvēks bija jāizrauj no viņa apkārtnes un "vecās morāles". Tādā gadījumā, protams, ir patriotiskās pienākuma jūtas, ir maigās ģimenes saites, sevišķi vēl kristīgā audzināšana pazemībā, bija šķēršļi pa kājām. Liekas, ka Staļina ieskati par ģimeni apzīmē tikai "starplaika taktiku" un liekas būtu pareizāk pieņemt, ka komūnistu iekārtas galīgā posmā ģimenei un tautai īsti nebūtu vietas, jo tā tomēr iezīmē "privātas" intereses un paša gribu, privātu mīlestību, privātu atbildību, bet tādas taču absolūtajā sociālismā un komūnismā nedrīkstētu būt. Viena svarīga atšķirība ir arī sarkanā terrora paņēmienos: Ļeņina laikā tika sevišķi vajāti garīdznieki, bet stingri saudzēti jūdi un komūnistu partijas biedri. Staļins šinī ziņā ir "taisnīgāks" - viņš liek ikvienam justies kā "nāves ielejā" un nedod privilēģijas ne partijas biedriem, ne jūdiem (varbūt, tāpēc lielā pasaules prese grib tikai Staļinu pataisīt par varmāku, bet Ļeņinu par cēlu, kaut drusku neapvaldītāku, brīvības cī-

Prof. R. Zariņš - Kurbads un deviņgalvainais velns

nītāju). Man liekas, ka tikpat aplam ir nosaukt Staļinu par "vienkāršu krievu imperiālistu" un "marksisma nodevēju", cik aplam bija nosaukt Ļeņinu tikai par "žīdu ieroci cīņā par pasaules kundzību". Protams, Ļeņina laikā jūdi ieguva lielāko daļu no augstajiem posteņiem, vairāk kā puse katrā ziņā bija viņu rokās. Kāpēc? Varbūt tāpēc, ka Ļeņina spējīgākie kaŗa biedri bija jūdi, varbūt tāpēc, ka komūnisti saņēma milzīgus atbalstus no jūdu finansistiem, varbūt, viņiem vajadzēja morālisku atbalstu ārzemju presē un citās internacionālās organizācijās. Varbūt, te ir vēl citi apstākļi, kuŗus mēs nezinām, bet kuŗus "gudrais" Ļeņins zināja, meklēdams vajadzīgā brīdī vajadzīgos sabiedrotos. Staļins, cik redzams, pamazām atbrīvojas no šiem vecajiem draugiem un pamazām salauž viņu varu. Vai tāpēc, ka šī vara bija tapusi pārāk liela un bīstama? Vai tāpēc, ka viņš nojautą krievu tautā mostāmies antisemitismu? Vai te ir arī vēl kādi citi faktori, kuŗus mēs nezinām, bet "gudrais" Staļins zināja? Ļeņins atklāti vajāja kristīgo baznīcu, nogalināja priesteŗus. Staļins ticību apspiež slepenāk, uzmanīgāk un pie gadījuma pat "atbalsta" pareizticīgo baznīcu un izlietā to par savas ārpolitikas ieroci. Tomēr visa šī starpība ir tikai situācijas radītā paņēmienu maiņa (atsevišķie paņēmieni gan mainas, - bet paņēmienu kopa - metode, paliek tā pati). Mēs zinām no Staļina runām un rakstiem, ka viņš nīst reliģiju gluži tāpat kā Ļeņins, Markss vai Engels un skumst, ka baznīca un priesteŗi nav vēl likvidēti.

Kas attiecas uz otro punktu - t.i. vispasaules varas iegūšanu, tad tas pārāk skaidri formulēts (skat., piem., III internacionāles programmu), pārāk bieži iekalts un komūnistu partija nekad nav novirzījusies no tā savā cīņas praksē. Nezinu, kā kvalificēt tos, kam to vajadzēja sen zināt un kas tomēr apgalvoja pretējo, kā piem., bijušais USA sūtnis Krievija Elmers Devis. Vai tie ir vienties īši, vai nelgas, vai vēl ļaunāki? Mēs pārāk labi zinām, ka komūnisti arvien ir drupinājuši un drupina katru demokratisko iekārtu, ŗīkodamies pēc Ļeņina principa "jo sliktāk, jo labāk". Mēs zinām, ka viņi nekad nepalaiž garām mirkli, kur viņi var bez soda sagrābt varu: vislabprātāk viņi to dara tur, kur jūt aiz sevis lielākas masas, bet viņi, ja vien var, nekautrējas varu sagrābt arī tur, kur masas ir vienaldzīgas vai pat viņiem naidīgas.

3. No filozofiskā viedokļa komūnisms sauc sevi par dialektisko vai vēsturisko materiālismu. Materiālisma sistēmas ir konstruētas apbrīnojami asi, skaidri, lai tās būtu saprotamas katram. Tas pats materiālisms, kas jau iezīdies katrā modernā cilvēkā, marksismā ir izkristallizēts, izveidots līdz pēdējam smalkumam. Materiālisma būtiskā iezīme - Dieva un garas noliegšana un aktīvā neatlaidīgā cīņa pret reliģiju - šeit ir intensīvāka nekā citur. Materiālisma lielīgā pašapziņa, visziņas illūzija, reizē ar apslēptu izmisumu, bezcerību tumsu, sastingušu bezizejas drūmumu, ir sasniegušas savu augstāko kāpinājumu. Te materiālisms vairs nav tukša, plāpīga rotaļa kā franču "Enciklopēdijas" laika materiālistiem vai mūsu kādreizējiem "jaunstrāvniekiem". Te tā ir jau drausmīga dzīves nopietnība, kas apzīmogota ar asinīm.

Vārds "dialektisks" laikam ievietots tikai tamdēļ, lai dotu vietu Hegeļa maiņas, krizes un cīņas principiem. (Stingri mechaniski determinētā pasaulē, kādu tēlo "vulgārais" materiālisms, tādai radikālai pārvērtībai, pilnīgi jauna laikmeta tapšanai, loģiski nebūtu vietas). Viss plūst, nekas nav pastāvīgs, tādēļ nevar runāt arī par pastāvīgiem morāles principiem. Kā teica Engelss, strādnieku partijai varētu būt pastāvīgi morāliski principi tikai tad, kad tā būs nodibinājusi pastāvīgu sociālistiski komūnistisku kārtību uz visas zemes. Līdz tam katru morālu formu var grozīt un atcelt pēc vajadzības. Kā Ļeņins teica - morālisks ir viss tas, kas veicina vecās pasaules sagraušanu un jaunās celšanu. Šī jaunā komūnistiskā iekārta ir palikusi par absolūto vienīgo morālo vērtību, kuŗas dēļ visas citas normas tiek sagrautas, ja vien tās stāv pirmai ceļā. Marksisms ir morālisks monoideisms, kur visas normas un vērtības tiek reducētas uz vienu un viss tiek tur atvasināts tikai no vienas vērtības, kas pati nav ne absolūta, ne mūžīga, bet ļoti ierobežoti cilvēcīga.

(Turpinājums sekos)

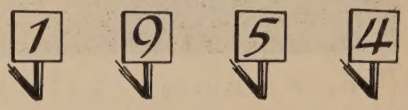

Arī 1953. gads mūs atstāj sašķeltā pasaulē. Plaisu, kas trīs un pus gadu desmitus pletusies platāka un platāka, pagājušais gads nav varējis aizbērt. Un vīriem, kas pagājušajā gadā nopūlējušies vismaz tiltu tai pārmest, tas nav izdevies. Kam acis redzēt, tam jāredz: "starp mums un jums ir bezdibens" (Lk. 16,26). Un citādi tas arī nevar būt. Runa taču nav tikai par politiskām, sociālām, oikonomiskām, agrārām utt. diferencēm, runa ir par pašiem pamatu pamatiem: kas ir cilvēks - "sociāla dzīva būte" (Aristotelis), dzīvnieks, vai - Dieva līdzība (1. Mozus gr. 1,26); kas ir Dievs - nožēlojams pagātnes rēgs, vai - absolūtā īstenība; un kas ir pasaule - cilvēka-zvēra ganības, vai Dieva aramais tīrums?

No Apskaidrības kalna cilvēks ir nogrūsts peklē, Dieva altāri ir sagāsti, un viss, kas mūsu tēviem bija svēts, ir samests sārtā. Nav viegli to pieredzēt, bet jauno laiku cilvēks tik bieži ir atsaucies uz pieredzi, ka Dievs to viņam, acīm redzot, ir arī novēlējis. Un tā nu, šai krastā stāvēdami, mēs, diemžēl, daudzreiz cita padoma nezinām, kā saukt: Izturiet, izturiet! - nezinot, vai kāds mūs arī sadzird, vai nē. Ak, kaut šī bēdīgā pieredze mūs būtu pamudinājusi "sist pie savām krūtīm" un griezties atpakaļ pie Dieva!

Diemžēl, daudz kas ir sadedzis, izplēnējis arī mūsos pašos: Ir "reti tie, kas Kristum liecinieki". Mēs esam kā izdedzis mežs. Un vējš nes dzirksteles no otra krasta...

Neļausim, ka "šīs pasaules zūdīšanās un bagātības viltība nomāc (Dieva) vārdu" (Mt. 13,22). Klausīsimies, lasīsim, pārdomāsim un pasargāsim to savās sirdīs (Lk. 11, 28), jo Dieva vārds atspirdzina, audzē un uztura. Ne velti mūsu mātes un tēvi dziedāja "Tavs vārds,

ak Kungs, ir rasiņa Tām dvēselēm, kas iztvīkst" - viņi pazina šī vārda spēku un svētību.

Šo veldzi un spirdzinājumu Mājas Draugs ir centies nest arī viņu dēliem un meitām mūsu nesaudzīgajā laikmetā jau veselus četrus gadus. Šodien, piekto darba gadu uzsākot, lai vispirms atļauts sirsnīgi sveicināt visus lasītājus, kas Mājas Draugu allaž ar prieku un pateicību uzņēmuši. Jūsu atzinība ir pašaizliedzīgo rakstītāju un atsaucīgo izdevēju vienīgā alga. Dots tiek allaž tikai tam, kam vajaga, un tikai tādam ņēmējam ir prieks dot. Ja nu Mājas Draugs Jums kaut cik ir devis, paveriet viņam durvis arī citās mājās. Pajautājiet saviem kaimiņiem un paziņām, un ja tie mūsu vienīgo ev. lut. mēnešrakstu vēl nepazīst - ieteiciet, paskubiniet abonēt; - un atsūtiet mums adreses, mēs nosūtīsim Jūsu paziņām un draugiem paraugeksemplārus.

1954. gadā Mājas Drauga abonēšanas maksa ir nedaudz paaugstināta - no $1.50 uz $2.00, mēnešrakstu saņemot mājās, un no $1.00 uz $1.50 - desmit un vairāk abobentiem to pasūtinot grupā. Abonementa maksa, kā redzams, joprojām ir minimāla un Amerikas Savienotajās Valstīs un Kanādā, liekas, būs katram pa spēkam. Taču ja kādam šai ziņā būtu grūtības, informējiet mūs, un mēs Jums sūtīsim par brīvu. Mājas Draugs nav peļņas, bet misijas izdevums, un tā izsūtīšana par augšā pieminēto maksu ir iespējama tikai ar lielām piemaksām. Par to lai še izteikts visu lasītāju sirsnīgs paldies Amerikas Nacionālajā luterāņu padomē (NLC) apvienotajām luterāņu baznīcām.

No šogad Mājas Draugā iespiežamajiem rakstiem gribu pieminēt īpaši divus: prof. Edmunda Šmita rakstu par kristieša attiecībām pret komūnismu, kuŗu sākam iespiest šai numurā, un Artura Priedīša rakstu par Bībeles simboliem, kuŗa iespiešanu sāksim, cerams, februāŗa numurā. Bet sirsnīgs paldies arī citu rakstu autoriem, kā tiem, kas rakstus atsūtījuši pagājušajā gadā, tā tiem, kas tos solījuši vai jau atsūtījuši šim gadam: Archibīskapam prof. Dr. T. Grīnbergam, prāv. E. Bergam, prof. L. Bērziņam, prāv. K.A. Birzniekam, E. Gedrovicam, māc. Alfr. Gulbim, misionārei A. Irbei, māc. H. Jesiferam, prof. K. Kārkliņam, māc. O. Kleinbergam, skolot. H. Kreiceram, māc. K. Kronim, prof. K. Kundziņam, māc. E. Ķiplokam, māc. G. Kņezam-Kņezinskim, prāv. J. Ķullītim, māc. E. Lappuķem, māc. P. Nesaulem, A. Priedītim, māc. R. Zariņam, māc. J. Romanim, Dr. E. Rozem, mag. hist. M. Rozentālei, māc. E. Sarkanbārdim, māc. J.A. Siliņam, prāv. K. Skujiņam, māc. G. Straumanim, māc. J. Strautniekam, prof. Edm. Šmitam, misionāram Fr. Štambergam, māc. A. Treivertam, dzejniekam E. Tūteram, māc. A. Veinbergam u.c. Tāpat jo sirsnīgs paldies Mājas Drauga ilggadīgajam līdzstrādniekam māksl. Ansim Bērziņam (pag. gadā 10 zīmējumi) un māksl. Gricēvičam (Ziemsvētku numura titullapa).

Rakstiet, lasiet, izplatiet - un Dievs lai Jums palīdz arī šajā jaunajā gadā. Viņa žēlastība un miers lai ir un paliek ar mums visiem.

Patiesā sirsnībā

Jūsu

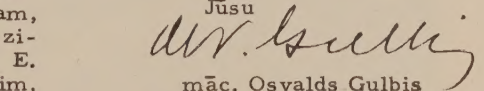

māc. Osvalds Gulbis
mēnešraksta MĀJAS DRAUGS
redaktors

M ū s u d i e n ā s

Pagājušās vasaras karstumā, kad arī baznīcu dzīve parasti apklust, notikuši divi svarīgi notikumi, no kuŗiem viens skāris visas ASV protestantu baznīcas, bet otrs skar visas pasaules luterāņus. Šie notikumi ir: troksnis, kas ASV sacēlies sakarā ar kongresā ievadītām izmeklēšanām pret komūnistiem, kas itkā slēpjoties protestantu mācītāju talāros, un Pasaules Luterāņu Federācijas valdes sēde Trondheimā, Norvēģijā.

1. Strīds par to, vai komūnistiem izdevies "iefiltrēties" ASV protestantu garīdznieku vidū, rūdzis jau ilgāku laiku. Jau kopš pag. gada sākuma reižu reizēm parādījušās ziņas, ka mācītāji parakstījuši komūnistu sacerētus iesniegumus vai pat aktīvi piedalījušies komūnistu ārdīšanas darbā. Bet konflikts uzlaistījās gaišās liesmās, kad kāds bijušais metodistu mācītājs, kas pats kļuvis komūnists, tad atkal atgriezies pretkomūnistu rindās, ievietoja rakstu laikraksta "American Mercury" apgalvodams, ka "lielākā atsevišķā komūnistu līdzskrējēju grupa ASV ir protestantu garīdznieki". Šis raksts parādījās atklātībā dažas dienas pēc tam, kad tā autors Metjūzs bija iecelts par senatora Makartija vadītās izmeklēšanas apakškomisijas direktoru-rīkotāju. Ne tikai baznīcas, bet arī laikraksti un politiķi sacēla veselu sašutuma vētru, protestējot pret tādas personas iecelšanu atbildīgā izmeklēšanas darba postenī, kas acīm redzami mētājas ar nepierādāmiem un nepatiesiem apgalvojumiem. Strīds starp kongresa locekļiem par un pret Metjūza paturēšanu amatā izvērtās par vienu no lielākajiem skandāliem pēdējā laika ASV vēsturē. Makartijs liedzās Metjūzu atlaist, kamēr lietā iejaucās pats prezidents Eizenhauers, no savas puses paskaidrodams, ka nevar uzticēties personai, kas vieglu roku raksta noteikti nepierādāmas aplamības.

Kaut strīds par Metjūza personu tādā veidā izbeidzās, ir skaidrs, ka strīds par to, ko darīt ar nedaudziem komūnistiem, kas varētu būt ielavījušies garīdznieku vidū, nebūt vēl nav galā. Ir skaidrs, ka izmeklēšanas kongresā turpināsies un ka vienā otrā gadījumā būs sensacionēli atklājumi. Pagaidām publiski pratināti divi garīdznieki, pret kuŗiem bijušas izteiktas aizdomas. Viens bija kādreizējais protestantu apvienības prezidents, metodistu bīskaps Oksnams, kas pats pieprasīja publisku nopratināšanu pēc tam, kad kāds kongresa loceklis bija teicis, ka "Oksnams vienu dienu nedēļā kalpo Dievam, bet sešas dienas komūnistiem". Nopratināšanā, kas ilga veselu dienu, noskaidrojās, ka Oksnams gan parakstījis dažādus iesniegumus un piedalījies padomi-

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

jai draudzīgās organizācijās kaŗa gados, kad Amerika jūsmoja par savu komūnistisko sabiedroto, bet vēlāk ieņēmis noteikti pretkomūnistisku nostāju. Kā metodisti, tā citi protestanti uzelpoja, uzskatot, ka pratināšanā Oksnams attaisnojies pilnā mērā.

Citādi beidzās kāda Kalifornijas metodistu mācītāja pratināšana, kuŗā par sadarbošanos ar komūnistiem apvainotais gan ļoti skaļi protestēja un nemitīgi lūkoja atsaukties uz Bībeli, bet beigās tā sapinās pretrunās, ka sagaidāma viņa nodošana tiesai par melošanu zem zvērasta, nododot liecību kongresa komisijai.

2. Bez skandāliem un bez skaļuma noritēja Pasaules Luterāņu Federācijas valdes gada sapulce, ko šogad rīkoja Trondheimā, kur tai pašā laikā svinēja Norvēģijas kristīgās baznīcas 800 gadu pastāvēšanu.

Valdes svarīgākais uzdevums bija nospraust konkrētas vadlīnijas trim jauniem federācijas departamentiem, kuŗus dibināt vēlēja pagājušā gada kopsapulce Hanoverā. Jaunie departamenti ir teoloģiskais, misiju un aprūpes departaments jeb tā sauktais Lutheran World Service, kuŗā apvienos kā līdzšinējo bēgļu aprūpes nozari, tā visus pasākumus savstarpējā luterāņu baznīcu atbalstīšanas darbā. Nosakot vairāk nekā milj. dolaru budžetu jaunās aprūpes nozares pirmā gada budžetam, valde izteica vēlēšanos, lai turpmāk pēc savām iespējām šo darbu balstītu visas baznīcas. Līdz šim materiālu palīdzību devuši tikai Amerikas un skandināvu luterāņi, kam pēdējā laikā pievienojušās arī Rietumvācijas baznīcas. Bēgļu aprūpē Lutheran World Service cer paplašināt izceļošanas akcijas, šogad aizvedot no Eiropas apm. 5000, neskaitot tos, kas brauks uz ASV. Vairākus tūkstošus cer novietot Kanadā un jaunas iespējas rastas arī Dienvidamerikā, kur jau novietoti 15.000 luterāņu bēgļi.

Pārrunājot jaunā teoloģijas departamenta programmu teoloģisku domu izmaiņas laukā, valde nolēma dibināt vispasaules luterāņu bibliotēku ar archīvu Ženevā, nosakot, ka īpaša vērība veltījama Baltijas valstu baznīcu vēsturisko materiālu uzkrāšanai, jo citādi tie, baltiešiem trimdu vadot, varētu aiziet bojā. A. L.

''SĒJĒJS''

Latvietis ir liels grāmatu draugs, un ja latvietis un grāmata viens otru ir atkal atraduši, tad par to var tikai priecāties. Diemžēl, ne katram ārēji glītam izdevumam ir arī ''glīts'' saturs. Un grāmatu reliģiskai, ētiskai celsmei mums joprojām maz, pārāk maz. - Lai pašķirtu arī šādai grāmatai ceļu pie latviešu lasītāja, dziesmu svētku laikā Čikagā tika nodibināta biedrība kristīgu rakstu apgādei ''Sējējs'', ar māc. E. Ķiploku, Osv. Gulbi un G. Straumani valdē. Apgāda pirmā grāmata, prof. K. Kundziņa jaunais darbs par kristīgo pasaules uzskatu ''Mūsu ticība'', kuŗas vienu nodaļu ''Kristus dziedinātājs'' lasām šajā Mājas Drauga numurā, iznāks jau šī mēneša beigās.

Laikā, kad pasaule pārdzīvo dziļu garīgu krizi un kad katra cilvēka priekšā ir alternatīva: kristietību vai komūnismu - kā jaunā grāmata, tā jaunais apgāds sirsnīgi apsveicami. Atbalstīsim šo svētīgo pasākumu, un lai Dievs dod, ka dievišķā Sējēja labā sēkla krīt labā, auglīgā zemē.